

Bevlogenieuws

verzorgd door Barbara Uitvaartverzorging

September 2023

Virtueel doorleven na je dood?

Regels nodig voor gebruik kunstmatige intelligentie (AI) op uitvaarten

Wie al zeker weet na zijn dood geen 'comeback' te willen maken, kan dit beter nu al vast laten leggen in een testament, adviseert branchevereniging BGNU. Want de eerste begrafenis met een toespraak van een digitale 'kloon' van de overledene zijn al gehouden. Kunstmatige intelligentie (AI) maakt nu en in de toekomst veel mogelijk, maar moet je dat wel willen? *'Het wordt bezwaarlijk als een nabestaande iemand niet meer los kan laten'.*

Uitvaartverzorgers willen graag dat er regels komen die bepalen of overleden personen via kunstmatige intelligentie (AI) digitaal tot leven mogen worden gewekt. Ook is het verstandig om opvattingen hierover vast te leggen in een testament, adviseert de BGNU.

Engelse oma 'tot leven gewekt' op uitvaart

Wat tot voor kort voor onmogelijk werd gehouden is dankzij AI mogelijk: overleden personen die nabestaanden 'virtueel' toespreken. Onlangs ging een Britse familie in gesprek met een digitale kloon van hun gestorven moeder/oma. In de vorm van een hologram hield de 87-jarige vrouw tijdens haar afscheid een korte toespraak en beantwoordde ze vragen die dankzij AI logisch en heel natuurlijk overkwamen.

In Nederland nog weinig ervaring met AI

De Nederlandse uitvaartbranche heeft nog weinig ervaring met de inzet van AI. "De meeste uitvaarten zijn van mensen die technologie vaak niet hoog op hen wensenlijst hebben staan", zegt Brigitte Wieman, directeur van BGNU. De sector verwacht dat hier op termijn verandering in komt.

Restricties nodig in wet lijkbezorging

"Wij pleiten voor restricties in de Wet op de Lijkbezorging. Wij moeten hier snel over gaan nadenken, nu bepalen waar de grenzen liggen en hoe dingen formeel geregeld moeten worden. Er zullen mensen zijn die dit graag willen toepassen, maar het is de vraag of iedereen er wel op zit te wachten om na zijn dood terug te keren als chatbot of hologram. Kan een nabestaande dat straks zomaar doen? Ik denk dat er in ieder geval regels moeten komen die rechten regelen", zegt Wieman hierover. "Wie mag bepalen of gegevens, berichten en beeldmateriaal na iemands dood gebruikt mogen worden?"

Vastleggen in testament

Wie nu al zeker weet geen 'comeback' te willen maken, kan dit dus beter vast laten leggen in een testament, adviseert de BGNU.

In dit nummer:

- Virtueel doorleven na je dood?
- AI kan ook meehelpen bij rouwverwerking
- DELA sluit Uitvaartcentrum Utrecht aan de Floridadreef
- Een portret laten tekenen
- Online overzicht natuurbegraafplaatsen
- Opmerkelijk! Rouwauto vol drugsgrondstoffen
- Column: Op handen gedragen

'Praten' met nabestaanden kan nu al

De digitale kloon van de Britse oma maakt deel uit van een snel groeiende trend. Technologiebedrijven ontwikkelen tools waarmee nabestaanden met een overledene kunnen 'praten'. Dat kan bijvoorbeeld via Amazon's spraakassistent Alexa, die elke stem na slechts één minuut luisteren al kan imiteren. Ook Microsoft werkt aan een chatbot die gegevens haalt uit iemands berichten en foto's op sociale media.

Deze Engelse oma sprak enkele anekdotes in voor AI gebruik op haar eigen uitvaart.

'Via AI praten met geliefde die is overleden kan helpen bij verwerking'

AI gaat een rol krijgen op uitvaarten en in verwerkingsprocessen

"Wat het effect is van al deze nieuwe mogelijkheden op ons als mensen en onze rouw, is echt heel moeilijk te zeggen", zegt *Brigitte Wieman*, directeur van BGNU. "Misschien dat het ooit zover komt dat we virtueel doorleven. We moeten snel met elkaar nieuwe normen, waarden en regels ontwikkelen".

AI kan het rouwen ook laten stagneren

Rouwdeskundige *Gijs van der Sanden* pleit ook voor het snel opstarten van onderzoek. "Als AI helpt om iemands herinnering 'levend' te houden, terwijl de nabestaande ondertussen gewoon doorgaat met zijn leven, zie ik niet direct een gevaar. Bezwaarlijk wordt het pas als een nabestaande iemand niet meer los kan laten." *Riet Fiddelaers-Jaspers*, expert op het gebied van verlies, rouw en trauma, beaamt dat. "Als iemand die rouwt in het verleden blijft hangen, en het nieuwe leven zonder die ander niet aangaat, hoe pijnlijk dit ook is, stagnereert het rouwen."

Leven in twee werkelijkheden

Een rouwende leeft volgens Fiddelaers lang in twee werkelijkheden: de virtuele werkelijkheid waarin de ander er nog is en de werkelijkheid waarin de ander dood is. "Als we kunstmatig de oude realiteit van de aanwezigheid van de ander gaan verlengen, wordt het lastiger stappen te zetten en betekenis te geven aan de nieuwe realiteit. En wordt het ook erg druk in relaties: je krijgt een nieuwe liefde, maar de ander is blijvend aanwezig." Praten met een geliefde overledene kan echter ook bijdragen aan de verwerking. Fiddelaers: "Om af te ronden wat niet afgerond is. Daar bestaan therapeutische mogelijkheden voor, maar ook AI kan daar iets aan toevoegen."

Nieuwe toepassingen in uitvaartsector

In de uitvaartbranche wordt volop nagedacht over alle nieuwe technieken en toepassingen. Denk bijvoorbeeld aan een QR-code bij het graf of op de rouwkaart. Je scant het met je telefoon en ziet en hoort je geliefde overledene. Waarom niet?

DELA sluit Uitvaartcentrum Utrecht, naast algemene begraafplaats en crematorium Daelwijck

DELA sluit haar 'Uitvaartcentrum Utrecht' aan de Floridadreef 9 te Utrecht, gelegen naast algemene begraafplaats Daelwijck en crematorium Daelwijck.

Dit uitvaartcentrum was voorheen net als het naastgelegen crematorium onderdeel van uitvaartorganisatie *Yarden*. Na de overname door DELA moest DELA het crematorium verplicht verkopen van de ACM (Autoriteit Consumenten & Markt). Crematorium Daelwijck is vervolgens overgenomen door de Franse uitvaartorganisatie *Funecap*, dat na de recente overname van Crematorium *Duin & Bollenstreek* nu beschikt over 13 crematoria in Nederland. Het uitvaartcentrum zelf bleef wel in bezit van DELA.

Sinds juli gesloten

Afgelopen juli is Uitvaartcentrum Utrecht alsnog door DELA gesloten. DELA stelt dat de kosten voor verduurzaming van het gebouw te hoog zouden zijn en zet het pand binnenkort te koop. Dat betekent dat DELA in Utrecht alleen Crematorium en Uitvaartcentrum Domstede in bezit houdt.

Het inmiddels gesloten uitvaartcentrum van DELA.

Geen gevolgen Barbara Uitvaartverzorging

Bij Barbara hebben we veel telefoontjes gekregen waaruit bleek dat de situatie voor velen onduidelijkheid is. Voor Barbara heeft deze sluiting géén gevolgen. Het betreft hier alléén de sluiting van het DELA uitvaartcentrum aan de Floridadreef. Dat is het gebouw dat tussen de algemene begraafplaats Daelwijck en crematorium Daelwijck in ligt.

Barbara heeft eigen uitvaartcentrum

Barbara Uitvaartverzorging beschikt over een eigen uitvaartcentrum aan de Egginklaan 51 te Utrecht. Een prachtige en recent totaal vernieuwde locatie voor opbaringen, rouwbezoeken en condoleances, inclusief een afscheidssuite (24-uurs kamer). Daarnaast is het uitvaartcentrum van ons 'zusterbedrijf' *PCB Uitvaartzorg* aan de Donaudreef 25 te Utrecht ook een goede keuze; kleinschalig, gastvrij, verzorgd en stijlvol. Dit uitvaartcentrum bevindt zich op slechts 4 km van Crematorium en Begraafplaats Daelwijck, beide in de wijk Overvecht.

Wilt u eens komen kijken of een rondleiding?

Wilt u meer weten over de uitvaartcentra van **Barbara** en/of **PCB**, of een keer langs willen komen voor een kennismaking en/of rondleiding, dan horen we dat graag van u: **030 296 66 66** of **info@barbarauitvaart.nl**

Een portret laten tekenen

Origineel, persoonlijk en realistisch

Naast het leven viëren, moeten we ook soms afscheid nemen van een dierbare en ter nagedachtenis kan een portrettekening dan een prachtig geschenk zijn. Dit portret kan bijvoorbeeld op de kist worden gezet tijdens de uitvaart.

Marieke Siers tekent de portrettekening met potlood, aan de hand van een duidelijke foto van jouw geliefde, kinderen, ouders of misschien wel een huisdier. Door de eenvoud van het materiaal, krijg je een heel mooi, realistisch portret.

Marieke Siers aan het werk

Natuurgedeelte Den en Rust, Bilthoven

Overzicht natuurbegraafplaatsen

Via website allenatuurbegraafplaatsen.nl

Natuurbegraven wordt steeds populairder en elk jaar komen er meer natuurbegraafplaatsen bij. Maar hoe bepaal je welke natuurbegraafplaats het best past bij jouw wensen en voorkeuren?

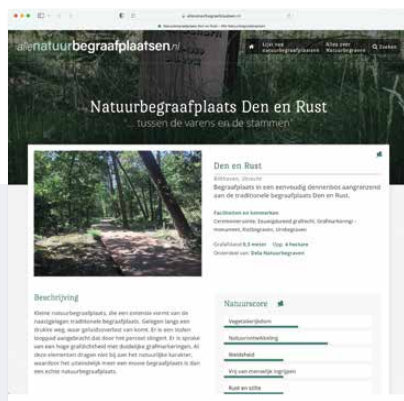
Op de site allenatuurbegraafplaatsen.nl worden alle natuurbegraafplaatsen in Nederland beschreven, in woord en beeld, en krijgen deze een 'natuurscore' toegekend. Hoe ongerepter de natuur, hoe hoger deze score. De natuurscore wordt uitgedrukt van 1 tot 5 'boombladjes' (zie kader hieronder).

Grote verschillen

De mensen achter de website willen zich niet mengen in de discussie over wat officieel een natuurbegraafplaats is, maar willen de soms grote verschillen tonen tussen alle plaatsen die zichzelf natuurbegraafplaats noemen. Steeds meer reguliere begraafplaatsen richten een veld voor natuurlijk begraven in; die worden buiten beschouwing gelaten, maar 'twijfelgevallen' zoals het natuurgedeelte op *Den en Rust* in Bilthoven worden wel besproken.

Natuurgedeelte Den en Rust Bilthoven

Overigens krijgt *Den en Rust* slechts een natuurscore van één blaadje: "Kleine natuurbegraafplaats, die een extensie vormt van de naastgelegen traditionele begraafplaats. Gelegen langs een drukke weg, waar geluidsoverlast van komt. Er is een stalen looppad aangebracht dat door het perceel slingert. Er is sprake van een hoge grafdichtheid met duidelijke grafmarkeringen. Al deze elementen dragen niet bij aan het natuurlijke karakter, waardoor het uiteindelijk meer een mooie begraafplaats is dan een echte natuurbegraafplaats."

Opbouw score

Iedere natuurbegraafplaats wordt beoordeeld op aspecten van de aanwezige natuur of van 'natuurbeleving' en krijgt 1 tot 5 natuurblaadjes toegekend.

De vijf aspecten zijn:

Biodiversiteit

Hoe gevarieerd is de aanwezige flora/fauna?

Natuurontwikkeling

Is er vooral veel jonge aanplant, of zijn de bomen volgroeid? Goed om rekening mee te houden: echt 'bos' heeft 15 jaar nodig om volledig te ontwikkelen.

Weidsheid

Hoe groot is de begraafplaats? Zijn er vergezichten? Kun je een eind wandelen, of is het eigenlijk een klein park?

Vrij van menselijk ingrijpen

Heeft het terrein een aangelegd, parkachtig karakter? Is er bebouwing, plaveisel en bewegwijzering, of voelt het als 'vrije natuur'?

Rust en stilte

Is er bijvoorbeeld veel of weinig verkeersgeruis, of ander niet natuurlijk geluid te horen?

Opmerkelijk!

Vreemde berichten uit het nieuws!

Politie treft vele kilo's drugsgrondstoffen aan in verdacht laaghangende rouwauto.

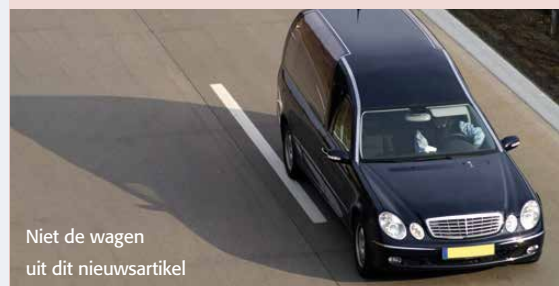
De politie heeft op de snelweg A77 nabij het Brabantse Boxmeer een rouwauto gevolgd die wel heel laag op de weg lag.

Omdat de agenten dit vreemd vonden hebben ze de rouwauto enige kilometers gevolgd en vervolgens staande gehouden. Bij controle vond de politie achterin de rouwwagen geen zware grafkist maar ruim 675 kilo aan grondstoffen voor drugs.

De rouwauto behoorde tot een uitvaartondernemer uit het Zuid-Hollandse Hoogvliet, waarvan de bestuurder van de rouwauto de eigenaar was. De 38-jarige uitvaartondernemer werd ter plekke gearresteerd, net als zijn bijrijder, een 50-jarige Rotterdammer.

Inval uitvaartcentrum

Een dag na de aanhouding onderzocht de politie ook het bedrijfspand van de uitvaartverzorger in Hoogvliet. Daar werd een geheel drugslab aangetroffen. Het bedrijf was gevestigd in een loods op een smoezelig bedrijventerrein en had slechts een facebookpagina met weinig uitleg over welke diensten er werden geleverd.

Niet de wagen uit dit nieuwsartikel

Rotte appels

Het bericht over deze 'uitvaartondernemer' stemt de Branchevereniging voor Uitvaartondernemers weinig vrolijk. Het bericht over de rouwwagen vol drugs kwam uitgebreid in het nieuws. "Dit is niet goed voor de gehele branche", reageert de BGNU. "Juist omdat bij ons vertrouwen zo belangrijk is. Een uitvaart is een persoonlijke en intieme aangelegenheid. Dan zijn dit soort verhalen niet wenselijk". De samenstelling van de uitvaartbranche is de laatste jaren flink veranderd. Inmiddels zijn er 2600 ondernemers in de uitvaartsector. Er zijn heel veel kleine bedrijfjes en ZZP'ers bijgekomen. "Dat hoeft op zichzelf geen probleem te zijn, maar er zitten ook wat rotte appels tussen. Daarom pleiten wij als BGNU voor betere regulering van de uitvaartsector".

Column Pierre van Kooten **Op handen gedragen**

*Het oogt heel mooi, een kist op schouders gedragen, maar hoe gaat dit in de praktijk?
De familie kan het zelf doen, of hier professionele dragers voor inhuren.*

Je kent waarschijnlijk wel de beelden van een bijzondere uitvaart, waarbij militairen de overledene in de kist op hun schouders dragen, in strakke pas en precies gelijk. Een imposant gezicht is dat, zo'n ceremoniële uitvaart.

Bij minder officiële uitvaarten wordt de overledene op een aantal plaatsen ook gedragen: meestal in de kerk, de begraafplaats, de aula en naar de laatste rustplaats. Het is een plechtig en indrukwekkend onderdeel van de uitvaartplechtigheid, dat goed moet verlopen. Daarom is het belangrijk om vooraf goed te bepalen wie er gaat dragen: maak je gebruik van professionele dragers of draag je liever zelf? In dat laatste geval: zijn er genoeg broers, zussen of sterke kleinkinderen?

Professionals

Je kan professionele dragers inhuren. Er zijn meerdere ondernemingen, die zich daarin hebben gespecialiseerd. Het zijn vaak studenten die dit als bijbaan doen.

Representatieve, goed geïnstrueerde en getrainde mannen of vrouwen in keurig tenue geven een zeker cachet aan de dag van de uitvaart.

Er zijn twee mogelijkheden qua 'dragen', nl. gebruik maken van een rijdende baar of het zogenaamde schouders: het op de schouders dragen van de kist. Afhankelijk van het gewicht kan er gekozen worden voor vier of zes dragers. De kosten voor dragers zijn afhankelijk van hoe lang en waar de werkzaamheden uitgevoerd moeten worden.

Zelf doen of niet?

Heel vaak willen families actief betrokken zijn bij de invulling en uitvoering van de uitvaart. Ze willen steeds meer zelf doen en daar hoort vaak ook het begeleiden of dragen van de kist met de overledene bij.

Er bestaat wel eens wat onzekerheid en het voelt best spannend voor nabestaanden. "Hoe staat de kist met oma op de rijdende baar, is het niet te zwaar en hoe zit het met

de trap of drempel bij de kerk? En is het niet erg lastig om zelf de kist op het graf te plaatsen?"

Als de familie het zelf doet, dan wordt vaak gebruik gemaakt van een rijdende baar. De overledene wordt direct vanuit de rouwauto op deze baar gezet. Dat maakt het eenvoudiger, al zijn er vaak obstakels (smalle deurposten en hoge opstappen), waar de rijdende baar niet langs kan. Dan is met de hand tillen alsnog nodig. Dat geldt ook voor het tillen bij het graf: daar moet de overledene met de hand van de baar op het graf getild worden.

Eigen handen

In principe is het altijd mogelijk dat familie (of vrienden of burens) zelf de kist met de overledene begeleiden. De uitvaartleider geeft vooraf uitleg over de mogelijkheden, bespreekt eventuele 'hindernissen' onderweg en is er op de dag van de uitvaart steeds bij voor instructie. Want hoe mooi en goed een professionele drager zijn werk ook doet, het zijn geen 'eigen handen'. Als kinderen, kleinkinderen, broers, zussen, neven, nichten of goede vrienden dit doen, dan dragen zij hun dierbare overledene letterlijk en figuurlijk op handen.

Het kan iedereen overkomen. Op elk moment. Een geliefde die uit ons midden wordt weggenomen. En wat dan?

Bel dan Barbara. Wil je er alvast eens over praten? Of voor jezelf alles alvast regelen? Bel gerust: **030 296 66 66** of kijk op barbarauitvaart.nl.

Colofon

Redactie:
Barbara Uitvaartverzorging
Eindredactie:
P.J.M. van Kooten

Egginklaan 51, 3527 XP Utrecht
Nieuwe Vaart 5, 3451 AH Vleuten

T: 030 296 66 66

info@barbarauitvaart.nl
www.barbarauitvaart.nl

barbara
uitvaartverzorging
Utrecht-Vleuten

Altijd dicht bij U.